Korte boekbespreking

Overtuigend preken

A.N. Hendriks

In de ‘Passie voor preken reeks’ verscheen een merkwaardig boek van de hand van de Canadese homileet Kenton Anderson. Het boek is daarom zo merkwaardig, omdat het ‘overtuigend preken’ behandelt aan de hand van een detectiveverhaal over een inbraak, waarbij een predikant voortdurend in gesprek is met zijn broer, die journalist is. Het detectiveverhaal is nogal simpel en hinderlijk in wat de auteur graag naar voren wil brengen. De predikant is vastgelopen met zijn preekwerk. Maar al pratend met zijn broer en vooral met een emeritus-predikant, komt hij uit de impasse en lukt het hem (binnen een week!) op een aansprekende manier het Woord te bedienen.
Hoe ongeloofwaardig dit laatste ook is, Anderson peilt wel de moeite van preken in een postmodern klimaat en probeert een weg te wijzen om mensen weer tot luisteren te brengen. Dat is op zich te waarderen. Maar die weg komt in het boek zelf nogal fragmentarisch uit de verf. Het beste van dit boek is de Appendix waarin de auteur een ‘integrerend model’ voor overtuigend preken geeft. Anderson bepleit daarin de tekst van de Schrift en de ervaring van de hoorders te integreren, door ze in verschillende stappen bij de preekvoorbereiding ‘kruislings op elkaar te leggen’. Reeds bij de uitleg van de tekst moet de predikant zich afvragen: wat is hier het verhaal? Wanneer hij daar oog voor krijgt, creëert hij een ontmoetingservaring: moderne mensen kunnen zich in het verhaal gaan herkennen. Om overtuigend te preken is nodig dat de prediker laat zien dat zijn boodschap relevant is. Doorgaans lukt dat het beste, wanneer hij de luisteraars emotioneel erbij betrekt door hun verhaal te verbinden met dat van de boodschap.
Andersons recept heeft mij niet overtuigd. Gaat het in alle teksten om een *verhaal*? Hebben vele plaatsen in de apostolische brieven niet het karakter van het ‘nader bescheid’: het onderwijs in de consequenties van het Evangelie? Is ons verhaal altijd te verbinden met Gods ‘verhaal’? Is dat verhaal niet weidser, groter en dieper dan al onze verhalen? Kunnen wij ons altijd in wat de Schrift zegt, ‘herkennen’? Vonden Jeremia’s hoorders zijn prediking ‘relevant’? Het Woord van God staat zo vaak haaks op wat wij relevant vinden.
Ik ben het met Anderson eens dat de predikant alles heeft in te zetten: ook zijn taalgebruik, lichaamstaal en geestdriftige manier van spreken. Maar het gaat mij te gladjes in het slot van het boek: nu zijn de mensen geraakt en het wordt een happy end.
Ik denk dan aan de arme Jeremia die geen gehoor vond, en aan de Here Jezus die op een muur van verzet stootte.
Het boek van Anderson is het eerste in de serie ‘Passie voor preken’. Ik hoop dat er rijpere producten in deze serie komen. Dit begin stelt teleur. De titel van het boek is veelzeggend: *Overtuigend preken*. Ze is tegelijk *te veel* zeggend. Wij kunnen, hoe wij ook ons best doen, nooit overtuigen. Dat blijft het wonder van de Heilige Geest!

N.a.v. Kenton Anderson, OVERTUIGEND PREKEN. EEN DETECTIVEVERHAAL, uitg. Boekencentrum Zoetermeer (2001), 146 pag., ISBN 90 239 1330 2, prijs € 16,50.